

Udskriftsdato: 19. december 2025

BEK nr 1625 af 31/10/2020 (Gældende)

Bekendtgørelse om pligt til anvendelse og registrering af IPM-principper ved brug af plantebeskyttelsesmidler

Ministerium: Miljø- og Ligestillingsministeriet

Journalnummer: Miljø- og Fødevaremin., j.nr. 2020-4111

Bekendtgørelse om pligt til anvendelse og registrering af IPM-principper ved brug af plantebeskyttelsesmidler¹⁾

I medfør af § 38, § 47, § 55, stk. 1 og 2, og § 59, stk. 4, i lov om kemikalier, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017, som ændret ved lov nr. 806 af 9. juni 2020, fastsættes:

Område

§ 1. Denne bekendtgørelse fastsætter regler om professionelle brugeres anvendelse af de generelle principper for integreret bekæmpelse af skadegørere (IPM) og om registrering af denne IPM-indsats.

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Samlet dyrket areal: Ved samlet dyrket areal forstås en beregning i hektar (ha) af størrelsen af hele det areal på bedriften, hvor der dyrkes landbrugsafgrøder, herunder juletræer og pyntegrønt, samt arealer med skov. Med skov forstås areal større end 0,5 hektar og en minimumsbredde på 20 meter med træer højere end 5 meter og et kronedække på mere end 10 pct. eller med træer, der potentielt er i stand til at nå disse værdier på voksestedet. Definitionen inkluderer midlertidigt ubevoksede arealer og hjælpearealer nødvendige for skovdriften, men ikke arealer domineret af landbrugs- eller bymæssig anvendelse, herunder sommerhusområder.
- 2) Integreret bekæmpelse af skadegørere (IPM (Integrated Pest Management)): Ved IPM forstås en nøje gennemgang af alle til rådighed stående plantebeskyttelsesmetoder og integreret iværksættelse på dette grundlag af passende foranstaltninger, der bidrager til at hindre skadegørere i at udvikle sig og som holder brugen af plantebeskyttelsesmidler og andre interventionsmidler på et økonomisk og økologisk forsvarligt niveau, samtidig med at de reducerer eller minimerer risikoen for menneskers sundhed og miljøet. Med »integreret bekæmpelse af skadegørere« lægges der vægt på dyrkning af sunde afgrøder med så få forstyrrelser af landbrugsøkosystemerne som muligt samt fremme af naturlige mekanismer til bekæmpelse af skadegørere, jf. artikel 3, nr. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider, EU-Tidende 2009, nr. L 309, side 71, og de generelle IPM-principper gengivet i bekendtgørelsens bilag 1.
- 3) Jord i omdrift: Ved jord i omdrift forstås i denne forbindelse landbrugsarealer med agerjord, der indgår i omdriften og dyrkes med henblik på produktion af landbrugsafgrøder defineret af afgrødekoder, jf. bilag 3, der er relevante ved udfyldelse af IPM-skemaet, jf. bilag 2.
- 4) Plantebeskyttelsesmidler: De bekæmpelsesmidler, der godkendes efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2009/1107/EF af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF, EU-Tidende 2009, nr. L 309, side 1, til professionel anvendelse.
- 5) Professionel bruger: Enhver person, der anvender plantebeskyttelsesmidler i forbindelse med sine erhvervsmæssige aktiviteter, herunder sprøjteførere, teknikere, arbejdsgivere og selvstændige i både landbrugssektoren og andre sektorer, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider, EU-Tidende 2009, nr. L 309, side 71.
- 6) Sprøjtejournalindberetning: En årlig indberetning af data for en bedrifts samlede forbrug af plantebeskyttelsesmidler til Miljøstyrelsens digitale sprøjtejournalindberetningssystem (SJI).

Registrering af anvendelsen af de generelle IPM-principper

§ 3. Professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler skal anvende de generelle IPM-principper, jf. bilag 1, med henblik på at fremme bekæmpelse af skadegørere med mindst mulig brug af plantebeskyttelsesmidler.

§ 4. Ejere eller brugere af landbrug med et samlet dyrket areal på 10 ha eller derover, og hvor der er jord i omdrift, jf. § 2, nr. 3, på hele eller dele af arealet, skal via en digital selvbetjeningsløsning hvert år via hjemmesiden mst.dk eller hjemmesiden virk.dk udfylde et digitalt IPM-skema, jf. bilag 2, om anvendelsen af de generelle IPM-principper, jf. dog stk. 2-4. Skemaet indeholder dels spørgsmål til driften af landbruget i det foregående år og dels data indhentet fra Landbrugsstyrelsens Fællesskema til brug for ansøgninger om tilskud samt data fra sprøjtejournalindberetningen.

Stk. 2. Undtaget for pligten til udfyldelse af IPM-skema er bedrifter, der er økologisk autoriseret efter bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion m.v.

Stk. 3. En ejer eller bruger omfattet af pligten til udfyldelse af IPM-skema kan ansøge Miljøstyrelsen om fritagelse for at anvende den beskrevne digitale selvbetjeningsløsning, jf. stk. 1, begrundet i særlige forhold, der gør, at den digitale selvbetjeningsløsning ikke kan anvendes. Ved fritagelse fastsætter Miljøstyrelsen, hvordan udfyldelse af IPM-skemaet kan ske på anden vis, og hvilke krav der i øvrigt gælder i den forbindelse.

Stk. 4. Der skal først udfyldes et IPM-skema for et pligtigt landbrug, jf. stk. 1, når der er foretaget sprøjtejournalindberetning i minimum to sammenhængende planperioder for landbruget, jf. kravet om en årlig indberetning af forbruget af plantebeskyttelsesmidler i bekendtgørelse om sprøjtejournal for alle professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler og indberetningspligt for nogle jordbrugsvirksomheder og gartnerier mv.

Stk. 5. Udfyldelsen skal omfatte perioden 1. august til 31. juli efterfølgende år (planperioden). Udfyldelsen skal ske hvert år senest den 31. marts efter udløb af den seneste planperiode og første gang den 31. marts 2021, jf. dog stk. 4.

Stk. 6. Når ejeren eller brugeren har udfyldt skemaet digitalt, sendes det færdige skema automatisk til dennes e-Boks. Hvis ejeren eller brugeren er fritaget for at anvende den digitale selvbetjeningsløsning, jf. stk. 3, sendes der i stedet for et skema delvist udfyldt med oplysninger med papirpost til denne med henblik på, at IPM-skemaet kan færdigudfyldes af ejer eller bruger.

Stk. 7. Det udfyldte skema omfattende den seneste planperiode skal ved kontrol på bedriften kunne forevises på forlangende.

Tilsyn og kontrol

§ 5. Tilsyn og kontrol med overholdelse af reglerne i bekendtgørelsen udøves af Miljøstyrelsen, jf. kemikalielovens regler herom.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen bistår Miljøstyrelsen med at føre dette tilsyn.

Dispensation

§ 6. Miljøstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra reglerne i denne bekendtgørelse.

Straf

§ 7. Med bøde straffes den, der undlader at udfylde et IPM-skema, jf. § 4, stk. 1 eller 3, eller som ikke kan fremvise dette ved kontrol, jf. § 4, stk. 7.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2021.

Miljø- og Fødevareministeriet, den 31. oktober 2020

LEA WERMELIN

/ Lea Frimann Hansen

- ¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider, EU-Tidende 2009, nr. L 309, side 71.

Generelle principper for integreret bekæmpelse af skadegørere, jf. bilag III i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider

1. Forebyggelse og/eller udryddelse af skadegørere bør foregå eller støttes ved hjælp af flere metoder, navnlig:
 - sædskifte
 - anvendelse af hensigtsmæssige dyrkningsmetoder (f.eks. falsk såbedsteknik, såtidspunkt og -tæthed, undersåning, pløjefri dyrkning, beskæring og direkte såning)
 - anvendelse af resistente/tolerante kultivarer og standardfrø/certificeret frø og plantemateriale, når det er relevant såbedsteknik, såtidspunkt og -tæthed, undersåning, pløjefri dyrkning, beskæring og direkte såning
 - brug af afbalanceret gødsning, kalkning og vandings-/afvandingsmetoder
 - forebyggelse af spredning af skadegørere ved hjælp af hygiejne (f.eks. ved jævnlig rensning af maskiner og udstyr)
 - beskyttelse og forøgelse af vigtige nytteorganismer, f.eks. gennem hensigtsmæssige plantebeskyttelsestiltag eller brug af økologiske infrastrukturer i og uden for produktionssteder.
2. Skadegørere skal overvåges med passende metoder og værktøjer, når det er muligt. Sådanne værktøjer bør også omfatte observationer i marken samt videnskabeligt plausible varslings-, prognose- og tidlig diagnosticeringsordninger, når det kan lade sig gøre, samt rådgivning ved professionelt kvalificerede rådgivere.
3. Den professionelle bruger skal ud fra resultaterne af overvågningen beslutte, om og hvornår plantebeskyttelsestiltagene skal anvendes. Solide og videnskabeligt plausible grænseværdier er væsentlige elementer i beslutningstagningen. Der tages inden behandling hensyn til grænseværdier, der er fastlagt for skadegørere regionalt og for specifikke områder og afgrøder og særlige klimatiske forhold, når det er muligt.
4. Bæredygtige biologiske, fysiske og andre ikke-kemiske metoder skal foretrækkes for kemiske metoder, hvis de er tilstrækkeligt effektive til skadedyrsbekæmpelse²⁾.
5. De anvendte pesticider skal være tilpasset det tilstræbte mål så specifikt som muligt og have færrest mulige bivirkninger for menneskers sundhed, ikke-målorganismer og miljøet.
6. Den professionelle bruger bør anvende pesticider og andre former for indgreb i de mængder, der er nødvendige, dvs. ved nedsatte doser, mindre hyppig udbringning eller delvise udbringninger, for at sikre, at risikoniveauet i vegetationen er acceptabelt og risikoen for udvikling af resistens i skadegørerpopulationen ikke øges.
7. Hvis risikoen for resistens mod et plantebeskyttelsestiltag er kendt, og mængden af skadegørere kræver gentagen udbringning af pesticider på afgrøderne, bør tilgængelige antiresistensstrategier bringes i anvendelse for at bevare produkternes effektivitet. Dette kan omfatte anvendelse af flere pesticider med forskellig virkemåde.
8. Den professionelle bruger bør med udgangspunkt i registrene om anvendelse af pesticider og overvågningen af skadegørere kontrollere, at de benyttede plantebeskyttelsestiltag har virket.

- 2) Den officielle danske oversættelse er upræcis. I stedet for ”skadedyrsbekæmpelse” vil det være mere korrekt at oversætte med ”bekæmpelse af skadegørere”.

Bilag 2

Oversigt over de spørgsmål der skal besvares i det digitale IPM-skema, jf. § 4

Skemaet udfyldes enten digitalt eller i papirudgave, jf. § 4, stk. 1 og 6. Skemaet viser ved afsluttet udfyldelse et udregnet pointtal for efterlevelsen af IPM-principperne til vejledning af den, der har udfyldt skemaet og landbrugsvirksomheden som sådan.

Nr.	Spørgsmål	Besvares af jordbruger selv	Baseret på data jordbruger allerede har indberettet til Landbrugsstyrelsen eller Miljøstyrelsen	Max point
1	Vælger du et sædskifte, der kan forebygge ukrudt og mindske risikoen for herbicidresistens?		x	10
2	Vælger du et sædskifte, der særligt kan forebygge græsukrudt?		x	10
3	Vælger du et sædskifte, der kan forebygge sygdomme og skadedyr?		x	10
4	Har du fokus på at vælge modstandsdygtige sorter for at nedsætte behovet for svampemidler? (en svarmulighed) - Jeg vælger overvejende sorter, som er modstandsdygtige over for sygdomme og har fokus på at udsædsmaterialet er sundt. (6 point) - Jeg vælger overvejende sortsblandinger med mindst 3 forskellige sorter og har fokus på at udsædsmaterialet er sundt (6 point) - Jeg vælger i nogle tilfælde sorter, som er modstandsdygtige over for sygdomme (4 point) - Jeg vælger kun sorter efter udbytte eller tager de sorter, jeg får tilbudt af forhandleren uden at undersøge, om de er modstandsdygtige over for sygdomme (0 point)	x		6
5	Har du fokus på at undgå spredning af skadevoldere mellem marker? (en svarmulighed)	x		6

	- Jeg er opmærksom på ikke at flytte skadevoldere i form af ukrudtsfrø og sygdomme rundt mellem markerne med jord og maskiner (6 point) - Jeg kører først i marker med få skadevoldere og kører sidst i marker med store mængder ukrudtsfrø og sygdomme som f.eks. kålbrok (6 point) - Jeg har kun fokus på at undgå spredning af græsukrudt. (3 point) - Jeg har ikke fokus på dette (0 point)			
6	Hvad gør du for at beskytte mængden af nytteorganismer i og omkring det dyrkede areal? Der sættes sættes ja eller nej ud for hvert udsagn: - Jeg holder sprøjtefri randzoner langs levesteder for blandt andet nyttedyr (ja 2 point, nej 0 point) - Jeg bruger afdriftsreducerende dyser eller anden teknik til at reducere afdrift langs markkanten og andre levesteder for blandt andet nyttedyr (ja 2 point, nej 0 point) - Jeg sænker bommen og nedsætter kørehastigheden for at nedsætte afdriften langs markkanten og andre levesteder for blandt andet nyttedyr (ja 2 point, nej 0 point)	x		6
7	Hvad gør du for at nedsætte behovet for at bruge ukrudtsmidler? Der sættes ja eller nej ud for hvert udsagn: - Jeg radrenser rækkeafgrøderne (ja 4 point, nej 0 point) - Jeg udsætter såtidspunktet i vintersæd for at mindske græsukrudt (ja 3 point, nej 0 point) - Jeg er opmærksom på problemukrudt ved at fjerne det, inden det kaster frø (ja 3 point, nej 0 point)	x		10
8	Vælger du ukrudtsmidler med lav belastning?		x	8
9	Vælger du svampemidler med lav belastning?		x	8
10	Vælger du insektmidler med lav belastning?		x	5
11	Vælger du vækstreguleringsmidler med lav belastning?		x	5
12	På hvilket grundlag beslutter du dig, når du skal bekæmpe skadevoldere?	x		5

	(en svarmulighed) - Jeg behandler kun de dele af marken, der er nødvendige at behandle i forhold til skadetærskler, monitorings- og varslingsresultater (5 point) - Jeg behandler marken efter mit kendskab til og erfaring med skadevoldere (2 point) - Jeg ønsker at være på den sikre side og behandler derfor forebyggende (0 point) - Jeg tænker ikke så meget over det (0 point)			
13	Vælger du ukrudtsmidler med forskellige virkemekanismer for at minimere risiko for udvikling af resistens?		x	8
14	Følger du op på, om en sprøjtning har virket? (en svarmulighed) - Jeg har et sprøjtevindue i afgrøden, så jeg kan se effekten af sprøjtningen (3 point) - Jeg gennemgår markerne enkeltvis for at se effekten af sprøjtningerne (2 point) - Jeg gennemgår markerne overordnet (1 point) - Jeg ved godt, at jeg burde følge op på om sprøjtningen har virket, men jeg får det ikke gjort (0 point)	x		3
Maksimal antal point				100

Liste over afgrødekoder

De oplistede landbrugsafgrøder er relevante ved udfyldelse af IPM-skemaet, jf. bilag 2.

Afgrødekoderne er udtrukket fra Landbrugsstyrelsens Fællesskema for 2020

Afgrødekode	Afgrøde
Vårsæd til modenhed	
1	Vårbyg
2	Vårhvede
3	Vårhavre
4	Blanding af vårsåede arter
5	Majs til modenhed
6	Vårhvede, brødhvede
7	Korn + bælgssæd under 50% bælgssæd
8	Vårspelt
55	Vårrug
56	Vårtriticale
58	Sorghum
Vintersæd til modenhed	
9	Vinterspelt
10	Vinterbyg
11	Vinterhvede
13	Vinterhvede, brødhvede
14	Vinterrug
15	Vinterhybridrug
16	Vintertriticale
17	Blanding af efterårssåede arter
57	Vinterhavre
Oliefro og Bælgssæd	
21	Vårraps
22	Vinterraps
23	Rybs
24	Solsikke
25	Sojabønner
30	Ærter
31	Hestebønner
32	Sødlupin
35	Bælgssæd, flerårig blanding
36	Bælgssæd, andre typer til mo- denhed blanding
54	Bælgssæd blanding
180	Gul sennep

182 Blanding af oliearter

Hør og Hamp

40 Oliehør
41 Spindhør
42 Hamp
51 Blanding bredbladet afgrøde,
frø/kerne
52 Quinoa
53 Boghvede

Frøgræs

101 Rajgræsfrø, alm.
102 Rajgræsfrø, alm. 1. år, efterårs-
udlagt
103 Rajgræsfrø, ital.
104 Rajgræsfrø, ital. 1. år efterårs-
udlagt
105 Timothefrø
106 Hundegræsfrø
107 Engsvingelfrø
108 Rødsvingelfrø
109 Rajsvingelfrø
110 Svingelfrø, stivbladet
111 Svingelfrø, strand-
112 Engrapgræsfrø (marktype)
113 Engrapsgræsfrø (plænetype)
114 Rapgræsfrø, alm.
115 Hvenefrø, alm. og krybende
116 Rajgræs, hybrid
117 Rajgræs, efterårsudl. hybrid
118 Rajsvingelfrø, efterårsudlagt
120 Kløverfrø
121 Bælgplanter, frø
122 Kommenfrø
123 Valmuefrø
124 Spinatfrø
125 Bederoefrø
126 Blanding af markfrø til udsæd

Kartofler

149 Kartoffler, lægge- (certificerede)
150 Kartoffler, lægge- (egen opfor-
mering)
151 Kartoffler, stivelses-
152 Kartoffler, spise-
153 Kartoffler, andre

Rodfrugter til fabrik

160	Sukkerroer til fabrik
161	Cikorierødder
162	Blanding, andre industriafgr.

Helsæd, vår

210	Vårbyg, helsæd
211	Vårhvede, helsæd
212	Vårhavre, helsæd
213	Blandkorn, vårsået, helsæd
214	Korn og bælgssæd, helsæd, under 50% bælgssæd
215	Ærtehelssæd
216	Silomajs

Helsæd, vinter

220	Vinterbyg, helsæd
221	Vinterhvede, helsæd
222	Vinterrug, helsæd
223	Vintertriticale, helsæd
224	Blandkorn, efterårssået helsæd

Korn, grønkorn

230	Blanding af vårkorn, grønkorn
234	Korn og bælgssæd, grønkorn, under 50% bælgssæd
235	Blanding af vinterkorn, grønkorn
701	Grønkorn af vårbyg
702	Grønkorn af vårhvede
703	Grønkorn af vårhavre
704	Grønkorn af vårrug
705	Grønkorn af vårtriticale
706	Grønkorn af vinterbyg
707	Grønkorn af vinterhvede
708	Grønkorn af vinterhavre
709	Grønkorn af vinterrug
710	Grønkorn af hybridrug
711	Grønkorn af vintertriticale
285	Græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver (omdrift)

Kløver og lucerne i renbestand

171	Lucerne, slæt
173	Kløver til slæt
273	Lucerne til fabrik
277	Kløver til fabrik

Andre foderafgrøder

280	Fodersukkerroer
281	Kålroer
282	Fodermarvkål
283	Fodergulerødder

Grøntsager, friland

400	Asieagurker
402	Bladselleri
403	Blomkål
404	Broccoli
405	Courgette, squash
406	Grønkål
407	Gulerod
408	Hvidkål
409	Kinakål
410	Knoldselleri
411	Løg
412	Pastinak
413	Rodpersille
415	Porre
416	Rosenkål
417	Rødbede
418	Rødkål
420	Salat (friland)
421	Savoykål, spidskål
422	Spinat
423	Suktermajs
424	Ærter, konsum
429	Jordskokker, konsum
430	Bladpersille
431	Purløg
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)
434	Grøntsager, andre (friland)
450	Grøntsager, blandinger